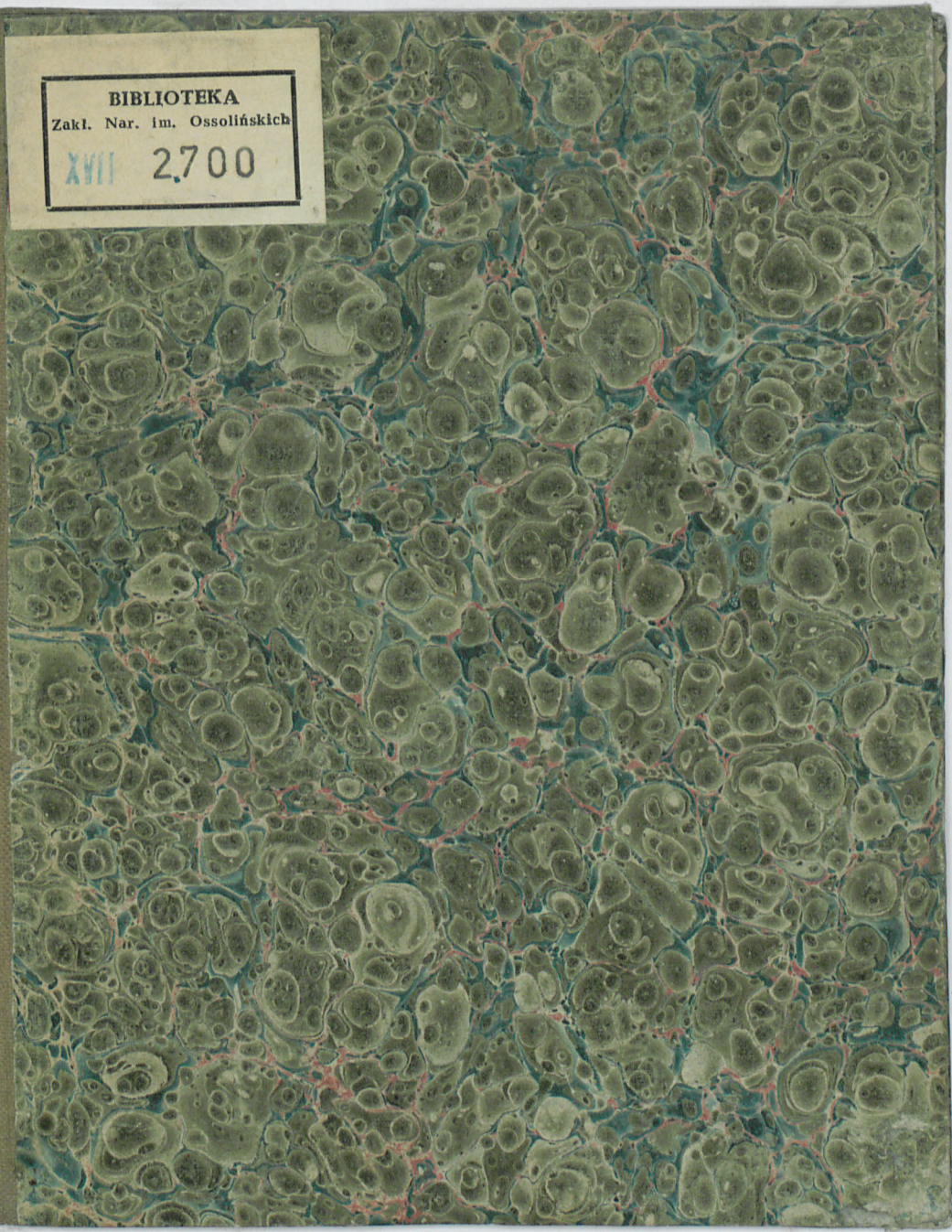

BIBLIOTEKA

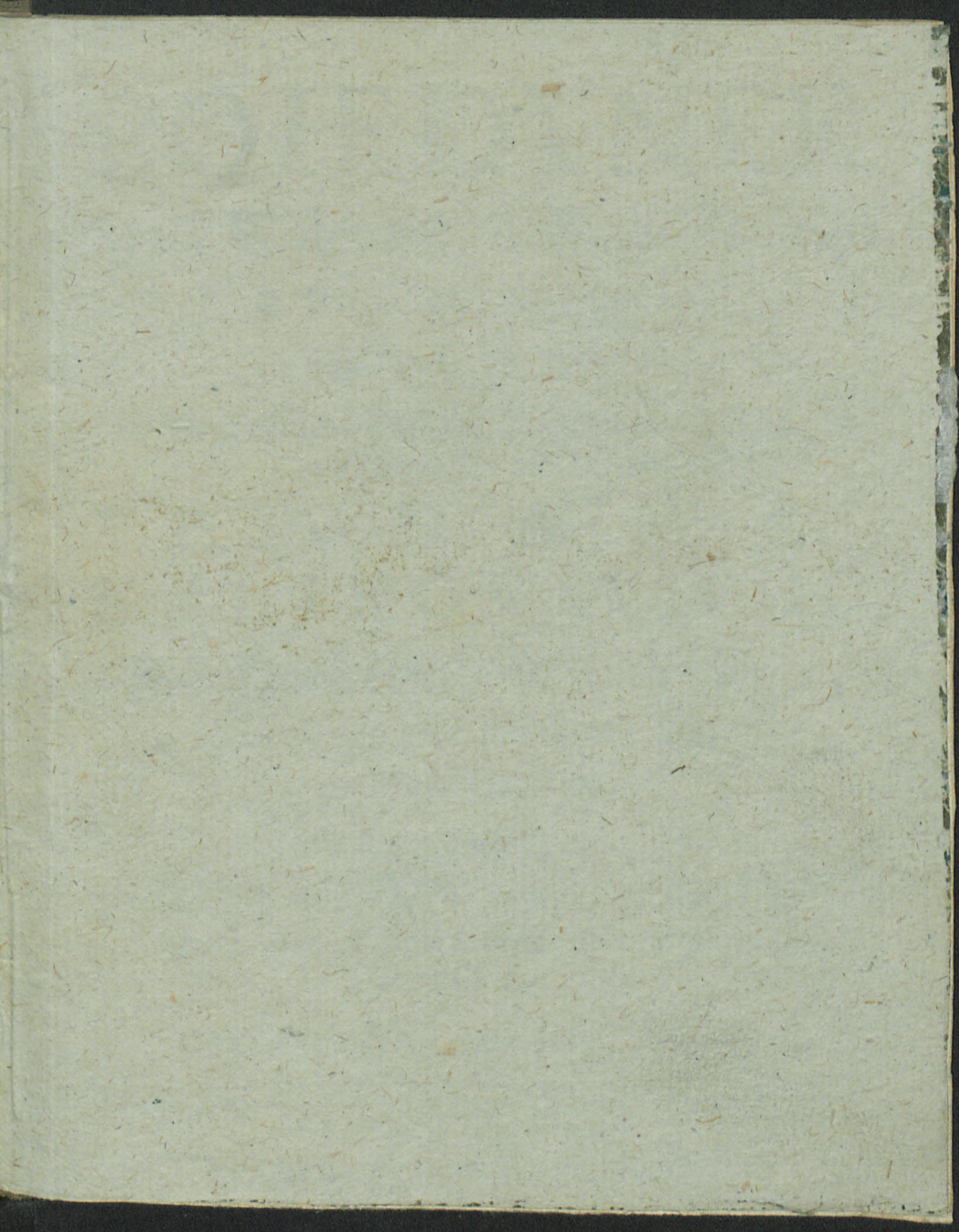
Zakl. Nar. im. Ossolińskich

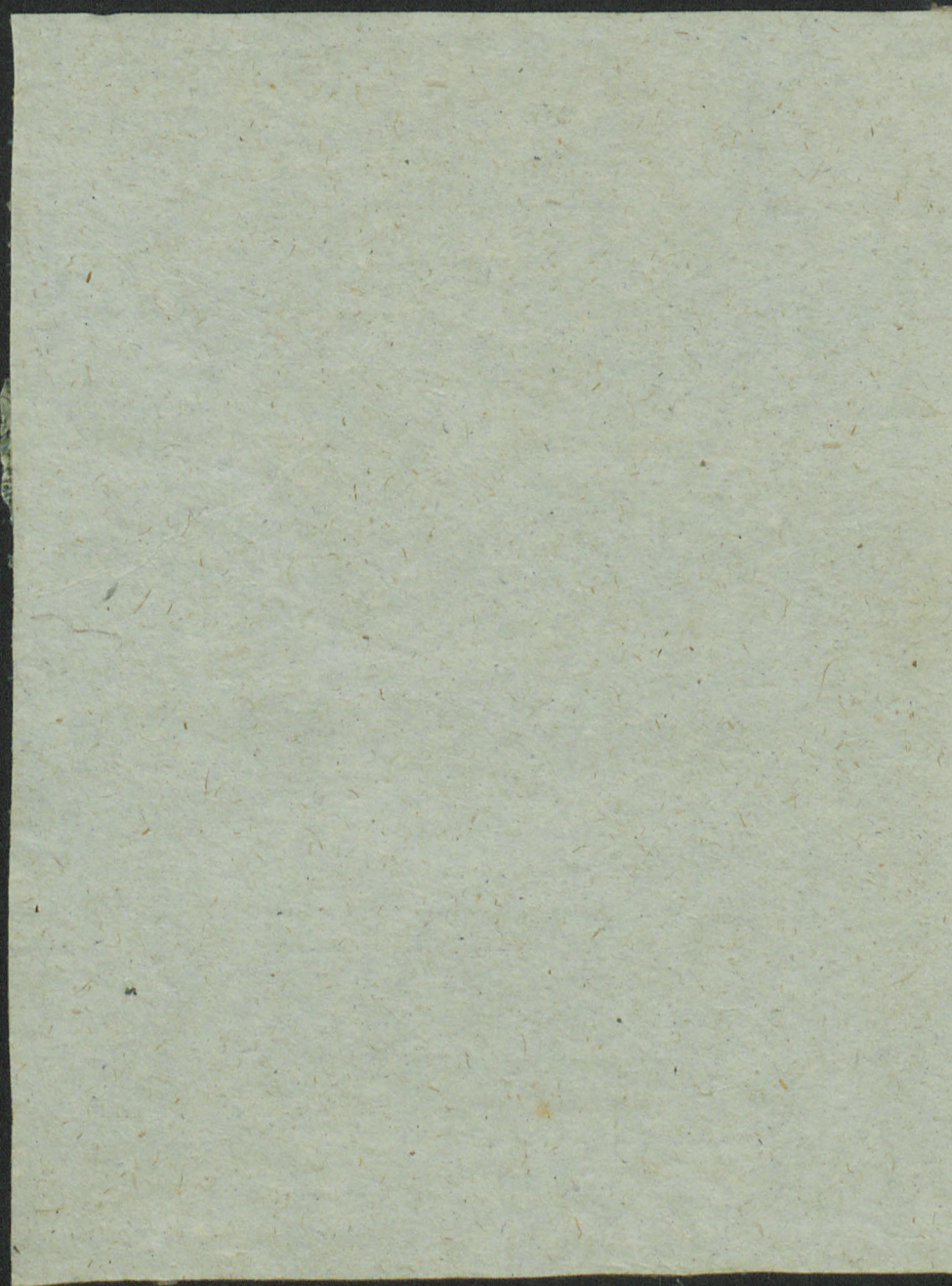
XVII

2700

437

POIEDYNEK ¹⁹

Mężá Walecznego Kátholického
z nieużytą śmiercią, ¹⁶

Ná Theátrum żałosne

Przy ostatniey wsludze Pogrzebowey Wiel
możnego Jeo Mći Pána

P. A D A M A
K A L I N O W S K I E G O,

Bracławskego, Winnickiego,
Lubeckiego y Łoiowskiego Stárosty,
wprowadzony.

Przez

W. O. S Y M O N A O K O L S K I E G O,
Pismá s. Bák. Priorá Konstántinowskiego Zakonis
Dominiká świętego.

W Nesterwárze / die 15. Iunij, Anno 1638.

C R A C O V I Æ,

Ex Officina Typographica Francisci Casarij.

11.437

XVII - 2700-II
In Stemma Illustris. DD. KALINOVII.

Rumpere qua poterat Turcas rigidosq; Gelonos
Extremo fato rupta sagitta riget,
O quoties rupit KALINOVIVS aureus heros
Spicula contortis fortia in agminibus?
Aureus illi animus, mores, candorq; fuere,
Aurea nec nisi mors traxit ad astra virum.

M. Ioannes Cyneriski Rachtamouius,
Coll: Min: Ord. Eloquen. Prof.

Wielmożney Páni,

Iey M. P. ZOPHIEY
KALINOWSKIEY,

Bractáwskiej, Winnickiej, Lubeckiej, Łoiowskiej
Stárościny, wielkiej Fundatorce Zako-
nu Dominiká świętego w Nester-
warze,

Pánicy y Dobrodźieyce.

S Jele sobie waża te trzy rzeczy ludzie / á nie bez
przyczyny Wiel: M. Páni Stárościna / Dro-
dzenie wysokie / skáteczna Fortune / y świe-
tna Cnota. Kieśli ná niebie te trzy rzeczy Słoń-
ce / Miesiąc / Gwiazdy / krom ozdoby w ktora w bieráia
swiat / wielki pożytek ludziom / prástwu / y krom nie-
mych wšytkich rzeczy / we wnetrzności ziemi / y w
głębosci morzu spráwuia: y te trzy rzeczy / Drodzenie /
Fortuná y Cnotá / wiele ná tym Cyrkule ziemi ozdoby
człowiekowi y pożytkow dáia / y iákoby iásnieyšego /
wspániálšego / y swiatobliwšego człeka czynia. Po-
gládało ná to Pišmo s. Eccl: 49. gdy Drodzenie / For-
tune y Cnote / ták w Jozephie s. wystawia y wynosi:

Ioseph natus est homo, Princeps fratrum, firmamentum gentis, stabilimentum populi. Jozeph czlowiekiem sie narodzil; (to Wrodzenie wysokie.) Kiazeciem braci / (to Fortuna.) vmocnieniem narodu / y utwierdzeniem ludu / (to Cnota.) Wrodzic sie abowiem czlekiem / a nie iakim dziwowiskiem y cudem / dar to Bostki: wrodzic sie czlekiem / y byc swiatlosci wiadomym / a Bogu milym / dar Bostki wielkly. Wrodzic sie czlekiem / y obfituac wsczesciu / a zyc nie iako lew / niedzwiedz / wilk / abo iaka niema rzecz: ale zyc iako czlek / ieszcze to dar Bostki wielkly: bo za tym idzie iz ten przez smierc przeniesiony bedzie do Boga. Tak iz wrodzeniu takowemu ludzkemu / przypisac sie slusnie musi / co w Izaiasz w 26. napisal Bog y obiecal; Hac dicit Dominus Exercituum, dabo eis in domo mea & in muris meis locum, & nomen melius a filiis & filiabus hominum. To mowi Pan Zastepow: Dam im w domu moim y murach moich miesce / y imie lepsze nad syny y corki ludzkie. Tak ozdobna a na niebie wydatna rownianka przyozdobic raczyl Bog Wiel. twoie W. M. Dobrodziejko y Fundator, ko nasza / Wrodzeniem wysokim w domu Jasnje Wiel. Ich M. pp. Strusow / Fortuna nad inne rodzone stateczniejza / y Cnota swiatobliwosci pelna. Ktora abowiem tak zalosna z smierci byla Malzonka / y po smierci duszy iego wiele zyczaca nad Wielmoznosc twoie? Nie tylkos kostem wielkim ochedozyla ciało iego / y wielu Kaplanow ofiar s. ratowala; nie tylkos tak wspaniale grob y trunne iego Herbami / tytułami / Hie roglis

rogliškami / Obrazami Nlaswiefzey Panny y s. Do-
miniká srebných tablicách ozdobilá: ále w Koście y ochre-
dostwie okolo grobu ciála / przechodziš one sławna
Krolowa Kárysta Arthemisia / ktorey mežá Mausolium
od niey zrobionego kořtownie / Historycy zámilczec nie
mogli / bo nagrobek taki / y pámieć wieczna Matžonkó-
wi y Dobrodžieiowi swemu wystáwuieš / ktoremu nie
tylko świat / Pisárze / y Kroynikarze przešli dziwo-
wác sie muša / ále Kořciol s. y niebo sławie áffektu
twego nigdy nie przestánie / y muruieš / y znouu ozdab-
biaš ; y znouu funduieš ; áby tá rzecz piękna fundá-
cyey ták hoyney Wielmožności Twoiey / pięknieyša /
doskonálša / (skądby y chwałá Bogu w Troycy S.
iedynemu / y rozšerzenie Kořciolá s. być mogło) zo-
stawalá. Przeto zá ták wysokie cnoty / y nigdy niená-
grodzona dobroczynność / nie tylko bogomodlcami do-
žywotnymi zostáwác bedžie obligowány Žakon Domi-
niká s. Prowincyey tey Ruskiej : ále tež w modlitwách
wsilowác bedžie / áby dni žyćia Wielm. Twoiey błogo-
sławienstwem Boskim byly kończzone / á po śmierci
wiecznościá w niebie nágrodzzone. Dawnoć to / ták
światobliwym Mátronom / sam P. Chryštus obieco-
wał : bo w Ewángeliey ktorey Egipczykowie záży-
wáig czytamy / iž gdy P. Chryštusa Márya Salome
pytalá : quando venturum esset regnum Dei, kiedy przyi-
dzie krolestwo niebieskie. Odpowiedziá iey P. Chry-
štus. Cum cessabit opus mulieris, gdy ystánie dzieło
bialogłowskie. Kožnie to mieysce y te słowa explikowá-

li Pisarze y tłumacze. Ale ia omen dobre biorac / tak
explikue / tak wysokie w pobożności sprawy / iakie wi-
dze w Wielm: Twoiey / non sunt opus mulieris, sed o-
pus viri, nie sa to sprawy biálogłowskie / ale sa sprawy
mestkie / yważne / rozumne / zbawienne / niebieskie / Bo-
skie. Nie tedy innego spodziewać sie za tak wysokiemi
sprawami Wielmożności Twoiey nie przychodzi / tylko
quia appropinquat tibi benedictio Dei & regnum, że nad
toba jest reka błogostawieństwa Boskiego / y krolestwo
Boże. Niech tedy Bog gruntuie y utwierdza sprawy
swiatobliwe twoie / y do szczęśliwości przywodzi: a
my przy naswietsey ofierze oddawac dni życia swia-
tobliwego twego Bogu y Tworcy nie przestaniemy.

W Konstantynowie, ultima Augusti, 1638.

W. Symon Qkowski

S. Th. Bac. Ord. Prædic.

Poie-

Ná Stáročytňi Herb Jch Měiom PP. Struffow.

W Jara / nádzieíd / mltosé / te trzy Bostie cnoty
Ozdobity Przechacny Dom Struffow : z ochoty /
Przodkowie ich hoyností / Gešć Boga množyli /
Stádw slawie wielkopomney beda wiecznie žyťi.
Godne sa Dobrodzieťko náša / tvoie spráwy
By ubitym gošćienem padžily do slawy.
Jakoš padža : bo tvoie pobožnosť / žygliwa
Piástwie niešmterelność : tey áni dokliwa
Jazdrošć / ni wzgárdá chytra / nšgerbić nie može /
Bo nla ry samkterwieš mltostíerny Bože,

5 71
POIEDYNEK.

Sagitta salutis Domini, & sagitta salutis contra Syriam, percutiesque Syriam donec consumes eam. 4. Reg. 13.

Rozonny Syn / ktory z nieprzyjacielem odkrytym Oyczy-
źnie swej / poledynek / dla całosci y zdrowia iey / chętnie
odprawił: godzien jest / nie tylko wysokiey stawy / ale
y nigdy nienawatłoney pamięci. Miał oko ku temu wiel-
ki w Polityce Musonius, gdy cnych Synow Koronnych pobudzał
niekiedy mówiąc: Arripe mortem honestam dum licet, ne pauld
post mori quidem tibi necesse sit, at honeste non amplius liceat.
Chwytaj śmierć przystoyną gdyć się sposob y okłazya podawa / aby
śnadź śmierć do karku twego nie przyspieszyła / gdyć inż ani przy-
stoynego sposobu / ani okłazyey wziętwey umierać nie będzie. A
jeżeli ięszce na takim poledyнку Koronny Syn dotaje tego co wsta-
luie / y co po nim Oyczyzny miłość wyciąga; záprawda nie naydzie
inż tak zawisnego sobie / ktoryby iego chwale y cności miał się sprze-
ćwić / ale każdy rad nierad wysokie mu słowa daiąc / sprawy iego
wynosić musi. Gdy Daryus Krol Perski trzydzięści pułkow na
Márátáńskie pola / przeciw Rzeczyposp. Acheniskiey żołnierzá wy-
prowádził / Senat Acheniski przeciw tak wielkiemu mnożstwu nie-
przyjaciela / tysiąc słowielá postat: powiáda Plut. in Paral. Ale
takich do nich Regimentarzow przybrał / ktorzy záwsze byli gotowi
dla Oyczyzny umierać. Wysłali iednego Polyzelum, qui iam
caecus factus a' huc 48. interemit, ktory lubo inż był dla prace / tru-
du / y swántow na zdrowiu y wyrok strácił / przecie iednak ślepyim
zostawšy / Sterdziesiąt y osmi na plácu položyl. Wysłali y drugie-
go Callimachum, ktory multis vndique confixus hastis, iam

212
mortuus, adhuc erectus stabat, wielec bedac kopy / szefelinow /
y strzał zraniony : chociaż umarł / przecie ieszcze iakoby żywy / ná
nogach stał. Wysłali y trzeciego Cinegerum, ktory manu nauem
recedentem detinebat, & priuatus manu etiam detinebat, okret
pchodzący rekami / bierzey niżli korwica iaká zatrzymawał y há-
mował / y gdy pozbył reki / ieszcze okret stanował. Przeto gdy Pan-
taeus opisyue te woyna / mowi :

Nostro Regi quid dicemus obuiam eunti,

O Rex, cur nos misisti contra mori nescios hostes.

Iacimus non cadunt, vulneramus non metuunt :

Vnus vir spoliauit totum exercitum.

Pátrzcie proszę iakó y nieprzyiaciel / nie mogł zátáć ták wielkich
mitosnkow Oyczyzny y Rzeczyposp. Arhenstkey. Qui enim mul-
torum cum uilicate uixit, non potest etiam nisi plurimorum cú
fructuum usu mori. Wielki to jest poiedynek y wieczney slawy go-
dny / poiedynkować dla calości Oyczyzny Synowi Koronnemu :
ale wielkšy daleko / y godniejszy slawy nieśmiertelney / jest poiedy-
nek / meza wysoko zrodzonego Kátholickiego / z nieużyta śmiercia
szczęśliwie odpráwiony. Przeto nie bez respektu wroźnego So-
phokles powiedzial: vt honeste uiuere, ita & honeste mori glorio-
sum est. Gdy pogladam ná ten Kátasak žalosny. Jáśnie Wiel-
możni y Wielmożni słucháże / pogladam ná wielmożne sprawy z
jedney strony Wiel. J. M. Pána / P. ADAMA KALINOWSKIEGO,
Bráclawskiego / Winnickiego / Lioiowskiego / Lubeckiego / zc.
Stárcszy / z drugiey strony / pogladam ná Żerb Jch Mćiow Já-
śnie Wielm : M. PP. Kalinowskich strzale rozdarta złota / świe-
tnemi gwiazdami przyozdobiona / y dochodze łatwo / iż poiedynek
swoy nie tylko z kazdym nieprzyiacielem Oyczyzny / ale y z sama
śmiercia szczęśliwie odpráwił. Wielki to jest poiedynek / gdy kto ná
miecz oboietny / szyletem wchodzi: wielki to poiedynek / gdy kto ná
sablę ostrá / z lasęgá idzie : wielki to poiedynek ná kase bysra strza-
ta sie slawi. Wychodziá nie raz nieustraszona śmierec ná poiedynek
przeciw W. J. M. P. Stároście z mieczem / gdy nan zdradzieczko

513
przez zawisłych stawie tego / następowała. Wychodziła nie raz
przeciwko niemu y z szabla na woynie. Wychodziła y z kosa przy
śmierci. Ale on na każdy plac z tą strzasa złota / w gwiazdy iako
nasłigniejszy dyamenty przyozdobiona śmierci się stawiał; y tak
stawiał / iż nie tylko pojedynkował / ale wygrawał y triumpho-
wał. Przeto jeżeli Eripides niegdy pod wależnego Hetmana drze-
wcem y znakiem śmiał te słowa pisać / Exigua hasta potior est
quàm dux infiniti exercitus: Daleko wiecey tak śliżney strzale y
potężney w mieście Jasne W. Job M. pp. Kalinowskich ta te
słowa podpisał: Exigua sagitta potior est quàm mors eiusque
infiniti duces. Nic abowiem innego w tym pojedynku swoim
śmierć nie dokazała / tylko solutionem & separationem animæ à
corpore; ale on iako parte meliore nunc de morte triumphat,
ita in reunionem animæ ad corpus de morte triumphabit. Toć
obiecuie ta twoja triumphalna strzasa Wiel. M. p. Starosto / toć
ominuie złoto / toć diwinia gwiazdy / po triumphie triumph / po
szczęśliwym pojedynku szczęśliwa y wieczna korona. Jednakż bym
rzetelniey pojedynk szczęśliwy Wiel. J. M. p. Starosty wywiódł /
wprowadzając na to fatalne theatrum Meza wysoko zrodzonego Ka-
tholickiego z nieżyjącego śmiercią: abym pokazał iż Wiel. J. M. p.
ADAM KALINOWSKI, w dzieciństwie / młodym y męskim swoim
wieku nie tylko pojedynkował z śmiercią / ale y triumphował.

Bieg życia ludzkiego nie od rzeczy do strzasy wypuszczoney z lufy
porównać moze. Vzy mie tego Job 8. gdy mowi: Dies mei
transierunt velociores cursore. Przedzy dni mego życia przebiegły
nad kursora / y nad wszelkiego posztarzą pieszego / który tak predko
bieży / iż ani dnia ani godziny z listy nie omieszkła. Wprawdziec nie
jednako bieg życia ludzkiego ludzie y Bog rachnia / y Boga tysiąc
lat ludzkich / iako jeden dzień / y ludzi lat kilkadziesiąt coś się zda
wielkiego / gdy Głęb młody weyrzy / iż ięsze lat ma żyć pięćdziesiąt
szesćdziesiąt / lata wszelkie / mowi: ale gdy poyrzy na lata które prze-
żył / przyznać musi / iż velociores transierunt cursore, iż przebie-
gły

gły tego lata przedzey a niżeli postraz. Powiedzcieś mi prosta / do
 tego to Job s. bieg życia ludzkiego przyrownal / który tak przedto
 bieży / iako nie bieży postraz. Ja nie rozumiem iedno bieg strazy /
 zaledwie postrzedz gdy strzala bieży / zaledwie też postrzedz mo-
 żeś / gdy lata wplywata. Chciał niegdy Rzymński Astrolog
 P. Nigidius auditorow swoich nauczyć / dla czego bliźnieta lubo
 sie prawie iedney godziny w żywocie Matki zaczynaia / y iedney go-
 dziny prawie rodza : przecie iednych affektorow / obyčajow y sklon-
 ności ku dobre mu mieć nie mogą. Szedł z nimi Ciako Amhor
 gloria mundi referuie) do gárcarzá / y wziawszy inkansu w pio-
 ro / wpuścił dwie krople na kolo gárcarskie / y kazal mistrzowi ko-
 lem tak przedto obracać iako nayprzedzey może / a gdy sie w kolo gárc-
 carskie w lot rozbiegło / rzecze do Auditorow: Widzicieś / iż zá
 predkością biegu kola tego / te dwie krople lubo bliski sa siebie /
 w iedne sie krople nie obracaia? tak lubo predkim časem dziatki
 zaczynaia sie w żywocie matki / y prawie w iednymże czasie ná-
 stąpiat sie rodza / przecie iednak affektami / sklonnościa natury ro-
 źnić sie musza / a zatym życiem / cnota / honorami. Nie zla to exemo-
 plifikacya. Ale co to on do bliźniat obrocił / to ia do predkości Gá-
 su obroce / iż iako ná predkoloenym kole gárcarskim nie doyrzec krop-
 le / tak biegu ludzkiego życia okiem nie pościgniesz. Przedzey dni ży-
 cia ludzkiego bieży nad kursorá / bo bieży iako wypużzona z pote-
 żnego y chybkiego luku strzala. Szczęśliwy zaprawde to głowiek /
 który bieg życia swego tak zaczyna y prowadzi / iako to ta strzala
 Jaśnie W. Jch M. pp. Kalinowskich konterfetuie y wyraża. Ze
 mu niebo sáwowie / gwiazdy świececa / fortuna złota płuży. Bo lubo
 przeszkody y rozdarcie bieg życia iego mieć bedzie / przecie iednak do
 kresu szczęśliwie przypadnie. Ale krot proś / tak szczęśliwy bedzie /
 aby dni predkie życia swego tak chwalebnie zaczął / y prowadził?
 Seneca Epist: 98. chce przestzedz syná swego Lucyllá / quod vi-
 tia sunt hominum non temporum, że przeszkody życia przysto-
 nego / nie časem ale ludziom przypisowác potrzeba; tak go prze-
 strzega: Ad deteriora faciles sumus, quia nec dux, nec comes

15
deesse potest, & res etiam ipsa, sine duce, sine comite procedit,
nedum prænuntia, sed præceps. Ku ztemu sposobny jest szowiek/
bo ani o wodzã / ani o towarzyšã nie trudno / owšem sama ludzka
naturã bez wodzã / bez towarzyšã ku ztemu bieży, y bieży nie tylko
iãko poset predki, ale iãko šalony taki szowiek. A iãski tak jest. Skonna
naturaludzka ku ztemu: a coż rzecemy o naturze ludzkiej śmiertelnym
grzechem zãrãżoney? co rzecemy w grzechãch śmiertelnych vro-
pioney? iãko ten sztek bieg życia swego zãgnie / iãko odprawowãc
go bedzie? Jã przyznãc to musze / iż szczęśliwy pogatek biegu życia
ludzkiego y koniec tylko Bog sam / a Rodzice bogoboyni dãia. Da-
wa Bog y nayprzednieyšym sposobem / Dawid s. świãdkiem y
przykładem. Zãczãł był sliźnie bieg życia swego / bo zã to / tytuł /
koronã / y krolestwo Izraelskie otrzymał. Przerwał potym bieg
swoy, y sprošnie, a iednãk do kresu szczęśliwego przybiežãł. Czyim
to proša rãtunkiem do tãk szczęśliwego wschodu / od zachodu ciem-
nego odwrócil! Boskim. Sagitta tua infixæ sunt mihi, & con-
firmasti super me manum tuam. Psal. 37. Odbil strzala strzale /
strzala boiãžni Pañskiej / ktora był do gliboškości serca wpuscil /
odbil strzale śmiereci. Mowi to sam o sobie w Psal. 37. Strzaly
twoie Pãnie Boze moy przerãžily wnetržnošci moie, y tak ugruntowales
nãde mna rękę tãskãwošci twoiey. Daia taki szczęśliwy bieg zãczãc
y prowadzić / pobožni rodzice / Gęšcia custodia vigilanti, Gęšcia
educatione bona, guta dziatek strãža y dobrym cwiżeniem. A co
sie tknie tak skutecžney rodzicow strãży / M. Manlius niech bedzie zã-
tyšisc probãcip. Obažyl niekiedy Ociec ieden Alco imieniem / iż
obruena gadžina wdãršy sie w zãnadrà synowi tego / w pas go o-
pasãłã / y tãk sćisnelã / iż oštãrni dech iuz synãžkowi tego z koncem
życia przychodził. Zãłosny Ociec porwie luł y strzale / y tãk miernie
ymoderuie w gadžine / iż ani synã obrazil / ani dzieciãciã zãrãžic ga-
džinie nie dopušcił: ale onym postrzãłem predkim / gadžine strzala
rozerwał / y zabil. Tãkiej sprãwie gdy sie przypãtrnie ten Author /
te słowa podpisãł. Mirabile fuit opus, sed ars erat esse patrem.
Dziwna zaprawda to byla sprãwã / ale skutã wšytkiego / że Ociec
był.

był. Musza mi to Wm. Jaśnie Wielmożni y Wielmożni słuchając
 przyznac / a zwłaszcza ktorzy dziateczki macie / iż wielka jest Akade-
 mia Ociec synowi / wielka jest mistrzynia Matka corce / iednym skia-
 nieniem wiele nauza / iednym porzuceniem wiele przestrzega / ied-
 nym pogrozeniem wiele zlego odetna. Virga percuties, & ani-
 mam eius ex inferno liberabis. *Provi: 23.* Ale iż to nie jest podo-
 bna rzecz / aby Ociec z oka syna spuścić kiedy nie miał. Przeto do
 strazy potrzeba y cwizenia dobrego / ktore zwoyżaynie ostroznego
 w życiu głowieka czyni. Bo lubo animus Szlachecki z wrodzenia wy-
 solkiego nieście wspomnienie ku stawie y cności / iako Faustus napisał:

Si te rusticitas vilem genuisset agrestis,
 Nobilitas animi non foret ista tibi.

Jednak y to nie każdy sobie za ieden karb pozycza / y nie każdy
 predko sie w takim stanie swoim przeziara / a iako Eurip. in Electra
 napisał. Plures fiunt deteriores : pauci vero patre meliores.
 Przeto y Szlacheckiemu potomstwu przy pilney strazy cwizenia
 potrzeba. A iakiegoż prosze? iedną strzałą tego nauzy / gdy Wło-
 dzimierz wielkie megdy Kiasze Ruskie miastá in Ponto Euxino nie-
 miała ludu garzcia odbierał: przystąpił był y do miastá Korsunia /
 ktorego nie mogąc dostać / obegnawszy w krag ludem miastó y ro-
 wami / głodem go lat kilka niszczył. A że pod czas oblezenia opatrza-
 ny lud omie żywnością szafować / y tym nie wiele Włodzimierz
 dokázował / iuz myśli składać Kotárchy swoje / y rzucić szatase / ale
 Anastasius nie iaki Czerniec na strzale napisał te slowa. Si vis obti-
 nere urbem, ad Orientem aquae ductus adime. A wziawszy tuł /
 z basty iedney strzale ons ku namiotowi Włodzimierza K. wypu-
 ścił / wezma strzale / przeczytała / oddadza K. y dnia drugiego mi-
 sto odebrał. Takowe pismo na strzale do propositum mego bierze.
 Cwizenia a miánowicie wysolkiego wrodzenia Panieciu takowego
 potrzeba / gdy pragna rodzice aby bieg życia swego szczęśliwie za-
 czynal y prowadził. Ad Orientem aquae ductus adimere. Zaraz
 na początku mlodości / złe inclinácie / złe affekty / złe nalogi / kom-
 panie / okłazy / zabawy / hamować y odeymować / za takim abo-

bowiem ćwiczeniem spodziewać się zarówno nie tylko po synach / ale
y po następującym potomstwie tego coś wysokiego y wielce wcie-
śnego / iako Heraclides in Stob. serm: 88. znać dawa

Hunc ego puerum tanta modestia praeditum noui,
Et bonis conuersando pietatem coluisse.

Quo pacto igitur ex tali homine malus

Nasceretur: Nullus hoc mihi persuadebit vnquam.

A teźeli takie ćwiczenie kiedy wystąpi / iuż oczekiwac niebezpiečni
rodzice musza / co im Duch ś. w Jeremiaśa ś. w pięćdziesiątym Ro-
dziale obiecał: Ecce ego sulcabo congregationes gentium,
magnarum, sagitta eius quasi sagitta fortis interfectoris, non re-
uertetur vacua, quoniam &c Wielmożny J. M. P. Starosta Bra-
clawski ścisłszy bieg życia swego zaczął: y z daru reki Boskiej / y
z pilności ćwiczenia rodziców. Z reki Boskiej. bo w pierwszym
się między rodzonemi zrodziwszy / prima & potiora dona a Deo
accepit. Mowił niekiedy Eurip. in Hecuba. Egregia & insignis
est inter homines nota, bona stirpe nasci. Co teźeli tak jest / iuż
poyrzawszy na Boskie y ludzkie prawa / które pierworodnym synom
wiele oddawają / musimy to przyznać / iż egregia & insignis est
nota, primum ex stirpe nasci. Przeto za taka łaska od Boga so-
bie dana / starzeństwa naturalnego nad rodzonemi / zaczął bieg
życia swego / iako sagitta salutis, iako strzala nalożona do kresu for-
tunnego / y iako strzala godnie w drogie złoto y świetne gwiazdy
przyzodobiona. Zrodziwszy się abowiem z wielmożnych Rodziców
swoich WALENTEGO ALEXANDRA KALINOWSKIEGO,
Generała Podolskiego / Kamienieckiego / Latigowskiego / zc. Sta-
roszy / y Helzbiery walecznego y Oyczyzny zarówno pamiętnego
GERZEGO STRUSA Cory / zaczął bieg życia swego iako
panieccie dziecko / iako Katholicckich Rodziców syn / iako wielkiej na-
dzieie przyszły mąż / iako przyszły następca / wielkiego miłośnika O-
czyzny y obroncy obroncy. Żył niekiedy tego sobie Euripides in
Helena. In hoc mihi obsecro gratificare, & imitare mores

Iusti genitoris. Hęc enim liberis est gloria

Pulcherrima, si quis bonis parentibus natus,

Moribus eos similibus referat, & patriisset.

Do wysokich enst mlodość swoje za wola y cwiżeniem
 Rodzicom Wielmożny J. M. P. Starosta sposabiał / tak y iako
 to lacy vprzedzał rodzonych / tak vprzedzał y wielka nadzieia / ktora
 po sobie zostawiał y Rodzicom y Oyczyźnie. Naywyższa latorośl
 nazywają Łacinnicy sagittam. Był między rodzonymi swymi /
 ktorzy lubo wszyscy wysoka nadzieie po sobie obiecowali Oyczyźnie y
 pokazowali / iako iedyna sagitta latorośli / iako naywyższa gataż
 gł / po ktorey się przedniego pożytku spodziewają. Ab ipso enim
 pueritiae tempore, senile cor gerebat, aetate moribus transibat.
 Do Philippa Macedonskiego Krola gdy Postowie z Grecyey przy
 szli / iż na ten czas Krol był zabawny / Alexander syn iegopod ten
 czas Postow zabawiał. A gdy ich on młodzientasiek bärzo młody
 owoynie / o obronie / o nieprzyacielaich / o dostatkach / o zwycię
 stwach tak na ziemi iako na morzu pyta / y tak wważnie y madrze
 pyta: obrociwszy się do Senatora ktory ich do Krola wprowadzał /
 z wielkim swym zdumieniem rzekli: Num Philippus ipse matu
 rior. Czy Philip Krol Macedonski ma rozum ostrzeyszy y wspa
 nialszy nad tego syna swiego. Takowym w mlodości nadzieie zo
 stawował Wiel. J. M. P. Starosta Bractawski / iż pogladając na
 niego y Kapłan / y Żołnierz / y Senator / mówili: Stracek / y me
 stwo / y rozum / napisal Sophocles in Inone:

Omnia scio quæ Nobilem scire conuenit
 Tacere, vbi opuse est, & loqui, vbi tutum:
 Et videre quæ fas est, & non videre quæ nefas:
 Ingenuos enim didici mores.

To o Wielmożnym J. M. P. Starościu Bractawskim piśać się nie
 zawstydam. Przeto nie dziw / iż w mlodości swoiey / nie tylko się
 słowie z śmiercią pojedynkował / ale y Gestożroć nad nią triumphat
 torem zostawał. A jeżeli tak się słowie bieg życia swego zaczął /
 coż rzecemy iako bieg ten w młodym stanie swoim prowadził? Po
 wiadaia iż dimidium facti qui bene capit habet. Spodziewać
 sietam nie ztego inż progressu / gdy się co bez wszelkiego erroru y
 digressu / co kiedy zaczyna. Troiaki pojedyne śmierć czyni z czo
 wiekiem

19
woleklem w młodych latach. Pierwszy / gdy. 10. lat młodych / wy-
chodząc z dzieciństwa lat / przychodzi. Drugi / gdy się w poyrzed-
ku młodych lat swoich náyduie. Ostatni / gdy z młodych lat wy-
chodząc / do lat młostich przystępuje. O pierwszym pojedynku date
znac Greg. 29. Moral. super verba Iob. Datur astus super terram.
Prius complexionem.

1
Pátrzcie proszę / iák srogi ássalt śmierci okrutna wypráwuie
przez Officyerá swego sátaná przekletego przeciw człowiekowi:
Przypátrzcie się / czyli y sam ten Officier nie przysádzi serdušká z
zwykley swoey inuidyey tu człeku? Inuidia cum diaboli mors in-
trauerit in mundum. W czwartych ksiągách Krolewskich Cap: 9.
czytam wielki pojedynék: Nowy Krol Judyt Jchu stárl się na po-
iedynku z starym Kolem Joramem / yrzekłszy sobie po słowit przy-
krym / porwał się nowy Krol do lúk y strzaty: Tetendit sagittam
& percussit Ioram, & egressa est per cor eius, statimque corruit.
Wielki y szczęśliwy nowego Krola pojedynék / záprawde dáłby to
Bóg / gdyby nowy Chrześciáński żołnierz tak pojedynkował szczę-
śliwie z tym starym tyránnem śmierci: ale iákó widzimy / rzadkie
teraz Panie jest ktoreby nie umierało przed laty od postrzatu śmierci
ná tym pojedynku. O iák wielu Pluto pogrzebł młodych w grobie
ciemności zdiawłszy ich z plácu Rupidynowego. Iák wielu Achá-
ron pod ziemiá dzierży / zdiawłszy ich z plácu Saturnowego? Iák
wielu przeklata kompaniá postála do przepásci piekielnych / wziá-
wszy ich od stolu y delicyj Epikurejskich / od których nie inne Echo
słychac / iedno o którym opowládal Job s. Sagittae in me sunt
aquarum indignatio ebibit spiritum meum. Strzaty przerażily wno-
trznosci náse, których iad wysłsa ducha moiego. Szczęśliwy w mło-
dym wieku swoim był W. J. P. ADAM KALINOWSKI, bo szczę-
śliwie ten pojedynék z śmierciá odprawił. Znac iż chwytal rádę
wielkich przed Bogiem ludzi. Dawał młodemu te przestroge P. Ra-
uennas / piśac ná Ewángelia: Ductus est IESVS á spiritu, ná-
czáiac / iákó się sátaná ná pojedynék gotuie y wychodzi. Semper pri-
mordia bona pulsant, rudimenta virtutum captant, sancta in ipso
ORTU

ortu extinguere festinat. Szatan zawsze na pożątek dobrego naci-
 ciera / pierwsze cnot kwiateczki zrywa / swiete zamysly na pierw-
 szym wesciu zatlumia. Piękna przestroga / ale tako też ma Głok wy-
 niść na poiedynek przeciw śmierci / nie nauza. Isidorus lib. 3. de
 summo bono tego zaś wzy: Capiti serpentis diaboli, hoc est,
 primæ eius suggestioni resiste, tak wyndziesz y zwycięzysz satana.
 Jak ci co nieprzystoynego / obrazliwego ku Bogu abo sumnieniu na
 myśl / abo przed zmysly powierzechnepoda / zaraz sie tam temu tak o
 nayostrzey stawiay / y zaraz zwycięzysz. Wzmyt to Wiel. J. M. P.
 ADAM KALINOWSKI, y coś wiecey. Bo na takie natarcie na
 mlodość swoje / za wszelka tarcza obrat sobie y przysposobil Obraz
 Nawsiersey Panny / ktory on od mlodości swoiey / aż do est atnieg
 kresu życia przy sobie nosil / y w nim wszelka nadzieie swoie po Bogu
 y zbawicielu swiata pokładal / zdobiac go sobie pacioremkami Ro-
 zāncā s. A ieseli potężno nacieral nieprzyaciel duszny: zażywał spo-
 sobu Erdziwilā Kiazęcia niekiedy Litewskiego. Ten gdy Czar Czar-
 tarski Rāydan wyniesiony moca y wiktorya / do niego postal su-
 rowo rozkazyiac od dawac sobie Trybut ciepli / y grozil / iż za nie-
 oddaniem przyszedz y we dwu kroć tysiecy woyska / y iego samego
 y Państwo pobierze. Erdziwil Kiazę postal mu miasto Trybutu
 strzate / a zātym gdy rozgniewany pradko z woyskiem Rāydan przy-
 bieży / Erdziwil dzielności y predkości zshedz y nieprzyaciela / w
 głowe porażil. Tym sposobem Wiel. J. M. P. ADAM KALINO-
 WSKI, gdy nacieral potężno nieprzyaciel / strzate zlotem y gwiaz-
 zdy ozdobiona naddawal / bo mlodość swoje Gesta Konfessya / y
 swieta Kommunia / y goretzym nabożeństwem ku Nias: Pannie
 fortyfikniaca bronit. Dobrze przestrzegat Solon in Stob. serm. 9.
 Opera sua benè instituenti Deus in omnibus largitur succes-
 sum bonum, & liberationem ab imperitia, ne in magnam no-
 xam difficilemque cadat.

Drugi poiedynek Gyni śmierć z Głokiem / gdy już jest w porządku
 kulat mlodych / gdzie iesli surowo pierwey następowala y strogo /
 dopieroż następuie bārziey / bo dostawa śmiatności y serca każdemu
 nieprzy-

C

B

21
nieprzyjacielowi / gdy sposobu nie widzi zwycięstwa jedno od-
waga y desperacya. Mowi o tym Bernar s. Hostes indefessi. nos
oppugnāt, modò apertè, modò fraudulèter, quos ne videre qui-
dem possumus, quantò minus cauere. Bystrzey orszem obraca/
nizli oko bystre mlodego dojrzec moze. Caesar Ripa w swojej Etos-
nologiczy parte tertia, málwie poludnie tym sposobem. Cztel w mto-
dym wieku / trzymaj w raku strzale. Co to jest za proporcya do pos-
tudnia / strzala: expliknie rzecz / quia sol in meridie penetrat inti-
ma terræ & maris radijs, eeu quadam sagitta: & quia in meri-
die omnem umbram noxiam à rebus subtrahit. Stonce w potuz-
dnie / przenika ziemie y gtebotie morze promientami iakoby iakiemy
strzalami / y stonce w poludnie wosytkie wilgotnošci srodliwe na
powietrzu rozrywa / ná kštat strzaly ná powietrzu lecacey. We-
zme ia takowy Icon poludnia do propositum, iz takim sposobem
victor zostawa mlody nad smiercia / gdy prezentaiaca strzala bo-
iazni Pánškiej serce mlodego cztel / obroci oko tego do podziemi-
nych kraioy / a widzac tam Saery piekielne / widzac ptacz y lá-
ment / odwraca oko ku niebu / y wiecznym roškosom mowiac z s.
Krolowa: Domine tu mecum, a Bog mu odpowie / & egote-
cum. Obiecowal te wygrana nad smiercia Chryzostom s. zarosze/
gdy mowil: Imprimis grauis est & insuperabilis impetus diaboli;
sed si quis forti animo sustinueriteum, in secundo inuenient
infirmiorem. Cieski test naysierwošy impet nieprzyjacielski / ale ko-
mu odpor ba štatecznie / slabym go potym doznawać bedzie. Wiel-
J. M. P. Scárošta Bracławski z pierwszego pojedynku victor zo-
stawošy nad smiercia / y ná tym pojedynku triumphowal. Nec
parua erat difficultas, saluis inuenire causam, iakó niegdy mo-
wil Menänder.

Czyni nákoniec assalt swoy ná mlodošć smierci inž przez inneš
Officiera / per eos qui nobiscum sunt, powiada Gregorz s. in
Mor. O iak wiele okłazy ku ziemi podawa sie mlodemu w endzych
ziemiach. Innocentius Tertius Pont: Max: dal byl sroga klatwa
ná jedno Rozáctwo przeklata / ktorzy zwykli byli w wielki Piatek
schodzic

22

Schodźć się w pole pod Reueysiz / y tam z łukow do Reueysira strzela-
li / wielka tym chce obelge Zbawicielowi czynić / a przysługę
Szatanowi. Czy słyszeć kiedy o tym? Przypatrzyć się tym
co ich do cudzey ziemi wysyłać / co między sprośnymi Heretykami
zrosną / między swawola cwiżenie wezmą / iżaliż w nich nie tak
brzydkie naydziecie słowa / nie tak przekleta obażyć śmiałość / iż
przedko przeciw Bogu y Wierze s. porostawia. A coż rzekę o dwor-
tach / gdy się młody wrocisz z cudzey ziemi / do dworu Pán-
skiego yda / i takich tam obyczajow nie wnieście škodliwych / takich
śmiałości / igrysk / y zabaw nieprzysojnych / a wszystko to abo Po-
lityka / abo galanterya nazowie. Dobrze o takich Ouidius napisał:

Viue tibi quantumque potes praelustria vita,
Sequum praelustri fulmen ab arce venit.

Gdy przy dworze Pánskim dośięże tak: honoru abo tytułu / co się
między Heretykami schowa / Kátholikowi ieśli się nie odsunie od
kompaniey jego / zginąć przychodzi: abo ieśli nie zginie / to na so-
bie ignominia y mowa poność musi / z ktorey Eurip. powiadał:
Iam uidi hominem generoso Parente natum, nullius esse pretij.
W takim pojedynku z śmiercią / ostrożno postępował sobie Wiel:
J. M. P. Starosta Brackawski / bo w młodości swojej nie tylko
po memoryalách piorem abo kreta pisał sobie Democriti przestro-
gę / ale ją w pamięć wyryrowawszy / skutkiem oświadczał. Przestro-
gę mowis. Quod pecudum Nobilitas in bono validoque cor-
poris habitu sita est, hominum autem in bonitate morum. dla
tego ten Officyer wielu młodym škodliwy / y niego miejsca mieć nie
mogł. Baronius in Anno 502. Perska wojna opisuiąc / strzaly /
strzelce / y cel ich strzelania / opowiada: Tatarli na Amidemiaszto
w Mezopotaniey / y tam nabiegl na Pustelnika jednego: do ktoreg
kilkanaście łukow wyciągnawszy / rece im nátychmiał przy łukach
y strzałach zdrewniały / iż ani wystrzelić / ani odiać reki nie mogli.
Smielszy drudz / porwa się iestże do łukow / toż się z nimi ształo.
Kahada Krol y wodz to wysławszy / pobieży / y oddawszy poklon
Pustelnikowi s. prosi aby bład ich odpusćit / y xprosił im od Boga

223
zdrowie: pądnie ná modlitwie Oćiec ś. y otrzyma zdrowie pokarą-
nym. Król wdziaęny łaski / posyła mu podarunki / srebro / złoto /
ale on zá to nie proší tylko captivus asyllum, aby kto sie do nie^o wcie-
ze byl wolny od gárdlá / y otrzymał. Moge ia to rzec iż w mlodo-
ści swoiey Wiel. J. M. p. Stárosta Brácláwski był Asyllum om-
nibus virtute pradicis. Wielki abowiem w iego mlodości náydo-
wał sie státel / w iego życiu przodkowała powagá / w iego kon-
wersacyey / tak w cudzey ziemi iáko y przy dworze / była staronie zá-
lecona cnota. Dłazego ná Jch Mściow pp. Kalinowskich mto-
dych gdy pogładali Náiásnieyszy Król Pan náš Mitosćiwy / y
Jch M. Pánowie Senatorowie / Trybunalskowie / y Wielcy Zes-
tmáni / ochotnie im błogostáwili / y szczęśliwemi być Rodzice ich
názywali. Sokratesá gdy pytano co jest Szláchectwo? odpowie-
dział: *Animæ & corporis bona temperies*, Przystoynne pomiár-
kowanie dusze y ciała / rozumu y affektow. To dwoie w Jch M.
pp. Kalinowskich wpatrowali / przeto wielka nádzicie Domowi y
Oczyźnie / Principi & Reip. obiecowali. Wpatrował to przedtym
dawno wielki w rozumie Isocrates in Cyprijs, y dawał sposób tá-
kowy mlodym: *Æmulamini non opulentissimos, sed nullius*
criminis sibi conscios: cum hac enim fortuna suauissime quis
vitam agere potest. Tákový possepek / y ostrożność życia w mto-
dości / y progres szczęśliwy do dalszego wieku / y zwoyciestwo nad
śmierćią w pojedynku / Wiel. J. p. Stárosta Brácláwski sporza-
dział y spráwował: Ale przystápis do pojedynku ktory odpráwo-
wał z śmierćią gdy wstępował do wieku meżkiego. Nadobnie w-
pominał Euripides mlodego meżá dodájac mu ochoty do pojedyn-
ku. Quisquis existens iuuenis Martem odit, caro solum & coma
est, rem vero nusquam habet. Ciało to bez dusze / postáwá gze-
łá / nie głowiek / kto mlody nie żołnierz Szláhcicem sie zrodziwszy /
á będąc zdrowym y nieduchorwnym. Pogzuwał sie w tym Wiel.
J. M. p. Stárosta Brácláwski / á zwolászczá iż sie z Wielm. J. M.
p. ALEXANDRA Rodzicá swego Optimo Ciue Reip. & præ-
stanti milite zrodził / zárazl sie porýwał do żołnierskiej / z ktorey
wziął.

24

wziat pochop y śmiałość wołować y tryumfować z śmierci. Cornel. Tacit. gdy opisuje Bellum Germanicum z Wandalitami / opowiada ich potęgę / y duszę serce w orężu. Sola spes in sagittis
+ quas inopia ferri ossibus exasperant. Wszystkie ich potęgę y ufność w samych strzałach. Kto poglądał na młodość y stan meści Wiel. J. M. P. Starosty Bractawskiego / y rodzonych jego Jch Mściow pp. Kalinowskich: Mówili poglądając na nich / y na Żerb ich Strzale: Sola spes in sagittis. A nam obywatelom na Poluciu / y nam obywatelom na Wołyniu / y nam obywatelom na Ukrainie / nadzieia / odpor / y obrona od nieprzyjaciół Ouzyżny / Tatar / Mochow / y Porty w samych Kalinowskich / ktorym sam Pan Bog na wesciu do ziemi sporzadzil / y pomieszkania y życia. Nie była to nadzieia daremna w Jego Mści P. Adamie Kalinowskim; bo nikt tak wielkiemu Kawalerowi / tak szlachetnemu Bohatrowi / tak wielmożnemu Elearowi nie mógł przypominac słow Hieronyma ś. ktore napisal ad Heliod. Quid facis in paterna domo delicate miles, vbi vallum, vbi fossa, vbi acta sub pellibus hyems, hostis expectat, & tu de cubili ad aream, de umbra prodis ad solem, corpus assuetum tunicae, non fert onus loricae, caput assuetum linteo, recusat galeam, molem otio manum, capulus exasperat. Co czynisz w czystym domu o żołnierzu / gdzie okop / gdzie warty / izalibz ktora zimę pod kotarcbą przetrwał. Nieprzyjaciel następnie / a ty sie w domu pościela bawisz / niewiesz iz ciało przyzwyczajone do sęaty miekkiej / nie zniesie ciężaru zbroie: niewiesz iz głowa do poduszki zwyczajna nie ścierpi sęysaká / miekka ręce wcisnie twárdarękoieść sęable. Nie padatá taka przymowká na Wielmożnego J. M. P. ADAMA KALINOWSKIEGO, ktorzy sáwse pierwszym do Obozu / prędszym pod nieprzyjaciela / ochotniejszym w polá / y w łupie niemátey z własney sękatuly ku sobie sáciągając / wychodził: A wszystkie tá jego zabáwá y myśl / y w cudzey ziemi będąc byłá / nie / iakoby poseskta izbe miał turbowac / nie iakoby Seym miał rozrywac / nie iakoby Senat Oświecono y Najśmiejssy Máiestat J. K. M. pána swego Miłosciwego

pórnsząc prateretm iakim libertatis ; ale / iakoby cale / ochotnie /
przykładnie / odważnie Wygysznie swoy wslużyć / y Wygyszych katow
obronca być. O tym myśli aby rzegono : Sola spes in sagittis.
Jest tam Kalinowski / jest tam czoty Pułkownik / jest tam potrzebna
ściana z strzał samych zrobiona na ukrainna obrona. Est enim Pa-
tria per Iouem velut alter quidam Deus, & primus maximusque
parens, iako mówi Hieroclis. Nacierata tam nieraz śmierć na
niego / iako świadkami są Teczinskie pola y Ruznarskie blaki : iako
dają znać Pokucie pod Bursynem y Luta Tatarskie przechody :
iako stawia Oryminskie / Cartkowskie / y Abazy Bassy kogowiska /
ale nie tam śmierć na swym podynku nie wstora / gdzie serce nieu-
leknie / gdzie śmiałość sił dodawa / gdzie wielkość nieprzyja-
ciela ochota wielka sprawuie / zdrowożać iaska Bostka y z trymphem
wracał się do Obozu y do domu swoiego. Skąd y wielka sława wo-
nosił w dom swoy zacny / y wielka ochota / y nadzieis po sobie żoł-
nierszwu y Zermanom Ich Mciom zostawiał. Cleoninum Prin-
cipem wspominając Sex : Iulius lib. 3. Cap : 6. opowiada : iż takim
B sposobem wielka nadzieis po sobie zostawował. Gdy nieprzyjaciel
obległ mu miasto y Zamek / iż nie mógł tak przedko dać odsieczy /
wysłał zeladnika dawszy mu kilka strzał / na których napisał te slo-
wa : Confortamini & estote fideles, ego Cleoninus venio cele-
riter. y radziwszy mu wnieść się między nieprzyjaciela / te strzały
przez mury do miasta wypuścić kazał. Wzynieł to wierny sluga :
Strzały gdy obywatele y poddani wzięli / iakoby im woyska przy-
było / iak znowu z nieprzyjacielem dotkawali. Jako wysłał na-
dzieis po sobie zostawował Ich Mciom pp. Zermanom y wysyłał
Rycerszwu : Bo gdy przychodził do Obozu / cieszyli się Zermani /
iż mieli wielkiego Pułkownika / cieszyli się Pułkownicy iż mieli do-
świadzonego żołnierza / cieszyli się żołnierze / iż mieli nie zamar-
żonego meża / chlebowawce / Pána y woienika. Na się z
tego cieszyć Rycerski szlak / gdy widzi że kto przystoynie do Obozu
chodzi. Traballi mieli ten zwyczaj / iż na gtery husce dzielili był
woyska swego / w pierwszym pułku stawiali nie potrzebny lud / w
drugim

Drugim potężniejszy / w trzecim Gogo y potęga / w czwartym pnie
 tu stanowili białegłowy. Szyl iaktis staroświecki / pelen errorom:
 żart prawie wielom terażniejszyym. coć mi za zassoná niewiaasty celo
 nemu żołnierzowi? jeżeli ná to / aby celny żołnierz wiecey náząd pã
 trzał y bronil białychgłow barżiej, niż nieprzyaciela gromil / toć
 mu y tego imienia škoda. Celny Żołnierz : ale dáchy mu tytuł / Nieś
 wieści żołnierz. Dokłáda Stobeus in Serm. iż ná to białegłowy
 w sył kładziono / aby gdy vchodzić żołnierz z potrzeby będzie / in
 fugam conuerlos conuictijs insectantes retinerent, one żołnierzá
 łapaniem zátrzymawały. Dobryć to záprawda koniec y termin
 ich intencyey / ale sprośnie záleca ich żołnierzá / bo znać iż pierwośe
 mi y gulszemi byli uciekać / a niżeli następować ábo gonic nieprzy
 iaciela. Orwo zgotá sył to niepewny / škoda że y woyskowy kiedyś
 kolwieł bywał. Gdy sis przypatrzymy Pańskim y zebránym z má
 ietności owym kupom z ktoremi do woyska przychodza / záprawda
 gorşy tám lud náydzie / ktory y zá białegłowy nie stanie. Onich
 Menander in aspide powiedział:

O ter miseri,

- Vitam degunt miseram qui munimenta
- Custodiunt, & qui custodiunt arces,
- Quod si tam facile suspicantur & metuunt,
- Quos libet ne pugionibus armatos accedant,
- Qualem existimandum futurum in bello.

Nie takowy lud wprowadzał do Obozu Wielmożny J.M. p. Staś
 rosta Bracławski / ale ktoryby z nim obok stáncé mogł / ktoryby
 wespól z nim śmiele ná sława tego zárabiał. Iż o nich mówić może
 eo Ezechiel s. 27. mowil: Pignei qui erant in turribus tuis, pha
 retras suas suspenderunt in muris tuis per gyrum, ipsi comple
 uerunt pulchritudinem eius. Srożowie y do woyny sposobni
 żołnierze twoi / (iáko Hieronym s. wykłáda / y 70. tłumagow)
 ná wieżách twoich pozawieszýwali w krag sąydaki swoie / y oni do
 dali ozdoby wśelkiey. Przychodzil do Obozu z pienieżnym żołnie
 rzem / z cwiżonym ludem / z doświádzonym ochotnikiem. maluit
 enim

27
enim mori cum laude, quam viuere cum ignominia. A gdy tuż
śmierć nie nie sprawiła przez wojnę / innym sposobem nastąpiła.
Podatą mu spokoiny wiek y stan małżeński przed ogy. Powiedz
cięż mi prośbę co tam za pojedynek śmierć z nim odprawić chciała?
Rzekłbym iż ten aby więcej Ogyznie nie służył. Bo gdy pytano
Epimanondam: Quid vtilitatis caperet vir innuptus: Co ma za
pożytek ten co sie nie żeni? odpowiedział / pro patria mori non
dubitare. ten / iż vmrzeć za Ogyznie gotow. Na takim pojedyn-
ku nie dokazała śmierć tego / służył Wielmożny J. M. p. Starosta
Ogyznie aż do śmierci / nawet strąpiony J. M. choroba przed
śmiercią / posyłał do Jásnie Wielmożnego J. M. p. Woiwody
Bractawskiego / Hetmána Polnego Koronnego / iż jeżeli mu sta-
be zdrowie nie dopuści do Obozu y na wojnę / tedy lud moy posy-
łam za pierwszym rozkazaniem W. M. M. Pána pod regiment W.
M. Czyli takim pojedynkiem takie niebłogostawienstwo Bostie nani
wciągnąć chciała. Nie. Bo w tym Oycá s. deklaracya pocąłowás
ná jest / o ktorey y wschodnim Kóściele przedtym moze każdy pod
kleynotem Korzał y Páprockiego czytać. Taki widze pojedynek
z nim odprawowała śmierć mile y zacne potomstwo sobie od Boga
dane w chorobe wrzuciła / y potym zniosta. Ktoby ná tym poje-
dynku triumphował? Wielmożny J. M. p. Starosta? Plin:
lib. 18. c. 26. dáte mi w tym otuche / gdzie nauza: iż in fine Ca-
pricorni sagitta in celo apparet ex quinque stellis composita.
Iż strzała gdy słońce ma wychodzić z Kozorożcą ná niebie / potá-
zuie sie takoby rozdarta z piaciú gwiazd złożona strzała. Gdy ro-
zumiáta śmierć iż za solga Kozorożca ma otrzymać wiktorya / aliż
przy vstapieniu słońca z tego znaku Zodyáku niebieskiego wiktorya
nie przy niej zostawa. Bo przez on Gás choroby zacnego potoma-
stwa J. M. przy cierpliwości świętey / votis do Nás. Panny &
eleemosynijs všítoval / á gdy obaczył wola w tym Bostka y de-
terminacya / aby potomstwo tak zacne zrodzone w niebie z Anyo-
lami y Bogiem krolowáto. Tymi słowy temperował žal swoy á
imie Bostie wystawiał: Dominus dedit, Dominus abstulit. Sic
nomen

128
nomen Dñi benedictum. P. Bog dał / Pan Bog wziął. niech bądźcie
imie tego pochwalone. A gdy na takim poradyntu śmierć nie me
wskorata / záżyta innego sposobu: wzniesła burzliwe setce przyacię-
ście tu niemu: y utráfiła nan terribilem casum w Warszawie / ale
y táń śmierć nie wskorata. Justynow Parthos epistuiac mowi: Hi
pari cura liberos suos habent, & aequitare & sagittare magna in-
dustria docent. Jednostaynym animusem cwiżenie dáta synom
swoim: ná koniu siedzieć / y luk wyciągać z pilnością nauçaiá. Já-
koby jednego cwiżenia byli / wszyscy sáble / obuchy / y kilofy ná jedne-
go J. Męci obroćili / á on w takim jednak niebespieçensiwie zdrowo
zostawa. Znáć iż do końca nie zárobil był przed toba (o stráśny w
sádach swoich Pánie) na zárażona śmierci iadowitey strzale. Stád
já sie tu dwoch rzeczy táimnych wze. Pierwszey / o ktorey Senec.
Epist. 96. Discant quid malum, quid bonum sit, & omnia præter
virtutem mutare nomen. Wzmy sie co jest złego / co dobrego / a iż
wszystkie rzeczy krom sámej cnoty. odmianę ponosá. Drugiey / iż nie
tak złeká sádzic potrzeba iáko go ludzie sádzá: ale iáko Bog go sá-
dзи. z obrony szeregulney Bostkiey / sádzicie złeká. Złeka stálego w
cności Paradinus in Symb. tak maluje. Zelázo kowalskie wystawia /
á potężny strzelec z luku do niego wypuszcza gestę strzaly: y ktorakol-
wiek strzala przypadnie do kowádla / każda sie łamie. Má coś wie-
cey złeká każdy ktorego obrońca szeregulnym Bog zostawa. má iákieś
świátło w sobie zakryte ten / ktorego Bog z obrony swey y stráży
nie opuścá. Niech zyni swoy assalt śmierć / niech sie iáko chce
ármie duşny nieprzyaciętel / niech sie burzy iáko Wezuuius pie-
kło: gdy Bog kogo obrońca / wszystkie te pikielne strzaly barzies
niżli od kowádla odpádać beda. Pogladał ná to niekiedy B. Nilus
Martyr, przeto in Senten: Tropologicis to biuium spirituale zostá-
wił. Fortunatè agentibus corride, infortunatis verò condole.
Istud enim Philosophiæ est documentum, hoc verò misericor-
diæ indicium. Pogladając ná tych ktorym szczęście służy všmie-
chay sie / á pátrząc ná tych co im szczęście przeciwné / miej kompas-
sya: táń tego cie Philosophia wzy / á to w tobie miłosierdzie zále-
ca. Bo

ca. Bo jeśli kofem szczęścia y nie szczęścia Bog obraca / y ten co na dole / y ten co na gorze kofa / w Boskiej opatrności y dekrecie stry tym zostawać musza : a zą tym hańbić kogo y ganieć z odmiennosci albo trwatości szczęścia : ma być to deliberacyey ludzkiej. Zawiodła sie była w tym na tym poedyntku śmierć / y dla tegoż zwycięstwo traciła / iednak naciera znouu śmierć / zdrowie J. Mci targá / mieśa humory / mnoży incommoda wnerznie. A on w tym co traci serce ! stabieta w nadziei ? ziebnie w Wierze świętey ? Boże zą wáruy / wspomniawşy sobie ná onego Astronoma / ktory synagła mátać nowo zrodzonego / á wedle iego kontemplacyey y komputu stomotnie miał vmieráć / dal go do skot / potym przysposobit y do Ordines. Ale iednak iż go to nie miało co sobie Ociec obiecowal / te słowa pod termin śmierci iego wyrzekł : Heu fili mi, infelicissimum facum tuum, nec humanis litterarum adminiculis, nec diuinis ministerijs superare potuisti. Ach synu moy / od takiego przy padku ani nauka / ani świecenie odwieść cie nie mogli. Rzekł Wiel : możny J. M. P. Starosta Bractawski : Już tu vmieráć przydzie. Mori ineuitabile facum, ale po Chrześciańsku prągnę. A wziawşy exemplum ex Carolo V. Imperatore, ktory zleżywşy Korons Cesarśka / Kosciot y Zakon fundował / y tam Zakonnikiem został : zaprosit nátychmiaś do siebie Adm. R. P. Prouin. Prou. Russia, Ord. Prædic. R. P. Iacobum Dominicum Potocki, pokrewnego swego / y konferowawşy z nim iakoby wedle intencyey s. pamięci Rodzicá swoiego / y swoiey / do Węsterwaru Zakon Dominiká S. zaprowadził / iakoby fundacya im wczynit / iakoby Kosciot apparatus / srebreni / ochodostwem dostatecznie opatrzył : naznáczył pro dko introdukcyey dzien / y Konwent zupełnie zbudowawşy / sam lubo chory / ná te introdukcyá iáchal : do ktorego Kosciola nie tylko fundus zápisany hoynie oddat / ale y Obraz Dominiká s. ktory miał á Reuerendissimo Generali Nicolao Rudolpho Ord. Prædic. wytráć z Obrazu / á Suriano, cudami sławny / tamże wprowadził y Zakonowi s. dárowat. W ktorey dewocyey swoiey renuncian do seculo, nie prągnal inż sobie nic / iedno dissolui, & esse cum Christo,

30

Christo, wmierać natchemiasz / a iż z Pánem Chrystusem. Ale
iż takie momenta czasu w rekach Boskich sa / wrocil sie do Staros
stwa. A gdy pomalu codzien incrementa brata choroba / y medi
cina nie radziła: pogelá dokázowác śmierć na poiedyntu swoim
die vltima Aprilis. Postat sobie po Oyca Priorá Winnickiego / y
tám Konfessya wczynowşy generalna práwie / dysponowal sie do
Kommuniey: gdy názáuierz z Táswietszym Sakramentem przy
dzie Káptan y Spowiednik ieş / znouu Konfessya wczyni. A gdy 2.
Maj przychodzi / pyta wiele ná Zegárze. gdy odpowiedza / iż dru
gaz pułnocy rzekł: A to iuz czas y mnie. O szczęśliwy Pánie nad
szczęśliwymi. Pod czas woyny Juluska Cezarza z Pompeiusem /
Scipio o szczęściu náchylonym Rzymskim tak odpowíadał: Corn.
Muf. in Nat: Domini refert: Quæ felicitas in hac vrbe nostra
esse potest, stantibus manibus ruentibus moribus. Co sie zá
szczęścia my w Rzymie spodziewác mamy / gdzie mury budowane / á
rozgłobione sa obyczáie. Juz Wielmożny J. M. P. Kalinowski
Starosta y Fundator náš náder szczęśliwy / gdy o godzinie śmier
ci swey obwiesşony. Przeto każe sobie podác Obraz Táswietszey
Panny / ktory przy sobie záwsze práwie noşil / y z wielkim westchnie
niem kontempluac Mysteria in redemptionem sobie / przez zaslu
ge Panny Przenáswietzey dane przychodzi in extralim, a gdy po
dlugim czasie wşlyşy ptázaca Jey Moşć nad soba z innemi biale
mi glowami / rzekł: A przestanieş á nie przestadzaycie mi. boć mam
dzis íść przed wielkiego Pána. A tak w oney kontemplacyey Pánu
Bogu swemu ducha oddawał. Cunctis ergo rebus anima præ
feratur, & virtutis cursus indefatigatè consumabitur. Wzmyş /
sie tedy nad wşytko sprawe duşe násey przekladać / mowi ś. Nilus
Megennit / á bieg takiey cnoty násey bez trudu wşelkie^o kongyc sie
bedzie. Dziwuiac sie co to iest zá strzelec ná niebie z lukiem y z szrzata
nápieta / w niebie iest wieczny pokoy / ná coş taka gwárdya zasędzo
na. Interpres Alciata tak onim opowiada: Ten strzelec iest to syn
iednego woiennego Planety / ktory ná ziemi wyborny byl muzyk / y
wyborny medyk / y wielki Astrolog / y obfity w pobożnoć / w sprá
wiedzia

wiedliwość / w cnocie: w którego gdy Herkules był gościem / wziął
z tego saydaku strzaskę która była iadem napaższona / y przypatru-
jąc się że tak od małej strzaski Centaurus ginie / iakoś nieostrożnie
obraził się / a iż bol opánował aż serce tego / życzył sobie śmierci / ale
że się z Bogą zrodził umrzeć nie mógł / y przeto prosił Bogów aby
mu umrzeć dopuścili. Jowiś złutowośy się nąd nim / między
niebieskie znaki zaprowadził go y na Żodyaku postawił. Niech so-
bie Poetowie taki figment chowają y ważą / ia patrząc na strzaskę
złota ozdobiona gwiazdami tak ślicznie / y na tak pobożne zescie
Wielmożnego J. M. P. ADAMA KALINOWSKIEGO, Brás-
clawskiego / Winnickiego / Lubckiego / Łotowskiego Starosty /
iż obrońca był Wyżyny / Kościół świętego y Duchownych fan-
tor y promotor / w iakmużnie świętey obfity / w nawiedzeniu Bo-
skim cierpliwy / w sprawiedliwości świętey czuły / innego co rzecz
nie mogą tylko iż przez to rozłączenie swoje od świata y ciała jest
przeniesiony na Żodyak widoczny niebá / ale na on Żodyak Zba-
wiciela naszego IEZUSA CHRYSYTVSA po prawey stronie w
Boga Dycá siedzącego. Gdyż pod tak ozdobną strzaskę y tak świe-
tne gwiazdami sprawiego / innego podpisać nie mogą jedno te
słowa:

Seruiui caelo, nec te mea Patria liqui.

Przeto już ostatnia wierność Młaiestatorowi Twemu Młaiśniey-
sy KROLV Pánie náš Miłosciwy dziś oddawa / a za affekt Kro-
lewski y łaskę Pániská sobie stołrotnie pokazana / nisko y ziemia glo-
we posypując dzięknie: A Pána Boga z którym już teraz krolnie /
prosić za dostoyność Młaiestatu Twego nie przestanie / aby iako
W. R. M. Pan náš Miłosciwy excellis beneficijs & trophais,
tantum excellas meritis & pramijs ante omnes.

Tobie zaś Wielmożna Młarko y Dobrodziejko już ostatnie po-
cátowanie Młaieterynskiey raki oddając / dzięknie za wysoka ku cno-
tom pobudkę. Zwierciadłem życia pozostałym Synom po Do-
brodziejcin swoim y Rodzicu / Wielmożny z wrodzenia Strusowskie-
go animuś swoy do wbożiego Chrystusa skloniwszy / ta wboża Jas-
konna

2
Konna sáta Fráncíská sáwtého zostálaś. Prośi przytym aby
Wielmożność Twoia umiała miarkować taki żal swoy po żalu / po
śmierci Dobrodzieia / śmierci syná milego Twego Jerzego násta-
pila / znouu zaledwie ocieraś oczy / drugiego syná do grobu wła-
dácii przychodzi / żal to wielki po żalu wielkim. Fili mi, fili mi,
quis mihi det vt pro te moriar. Wiem żećto ná myśli nie raz się
obraca: Synu moy / synu moy / Gemum ia wprzod grobu twoiego
go nie záległa. Niey te ofność w Bogu twoim utrapiona Ma-
teko / iż doznasz od niego tey łáski / iż secundum multitudinem do-
lorum consolationes latificabunt animam tuam.

Ciebie po Rodzicielce przychodzi zegnáć pozostála Matkonko
Wielmożna M. p. Stárościna Brácláwska / życzybym tego był
sobie abym od niego ráczey był Wielmożność Twoie przywitał /
á niżej zegnáć: ale iż się tak náwysšsemu rzadzcy sáwtá Bogu po-
dobáło / y iuż taká ceremoniá choć nieprzyjemná odpráwić mi przy-
chodzi. Oddawa Wielmożności Twoiey ofstáteczná wšćitwość
Matženśka / á za wšelaká przyiazń matženśka / za wšelaká tu pobo-
żności promocyá / á zwałśżeá iżes mu práwa reka była y oświece-
niem tu drodze zbáwienia duśke / wielce á wielce dziśknie. A życyc
tego / y prośieci od Boga będzie / aby sám Bog miał szegulná o-
pieke y opátrzność nád toba.

Tobie Jáśnie Wielm: M. p. Woiewodo Czerniechowski / iáko
naymilšsemu Bráta y pod iedná wgroba wypiaśtowanemu / ofstá-
teczne dziś posyla Vale. A iáko cie Bog twoy nád Brácia wyntesć
tytułem y honorem Senatorśkim ráczył / tak wštepujac teraz do
ziemie śmiertelności / życyc tego / abys domowi swemu oddawał
świeże iákoś pożał / gloria & fama, salue. Paruum enim certa-
men non magna sequitur gloria. Wziete pożałki starzy z Przo-
dkow y Rodzicow / wysłó w Jáśnie Wielmożności Twoiey zá-
sádzic ráczył Bog obšicy znáć / y do efektu wesółego kwitnacy dom
Jch Mécow pp. Kalinowśkich przyprowadzi. Ergo ad lugubre
Vale nostrum, letum responde Salue.

Wam záś Jáśnie Wielmożni y Wielmożni M. pp. pokrewni

935
y Szwałgromie / ochota przyziacielska ostateczna inż ofiaruje y od-
dawa / a mianowicie Tobie Jasnie Wielmożny M. P. Woiewo-
do Podolski / Tobie M. P. Łanckoronski / Tobie M. P. Tarto / y
inni: a oto was żegnając prosi / aby iako was wielce wprzeymych
przyziaciot doznawał / abyście y teraz tenże affekt ku duszy tego za-
chowali / gdyż termin przyziacielski ten Bog zalozyć raczył / aby aż
po śmierci swej vigor oświadczałi. Misereмини mei saltem vos
amici mei.

Ostateczne powinnowanie y Wielmoż. Siostron swoim posyla
y zostawia / a zwołaszca obecney Jey M. P. Woiewodziny Podol-
skiej / życzac / abyście Wm. zamysły swoje pociesnymi ceremoniami
wykonywali / a iestliby co skropić żalem przychodzilo / aby to for-
tuna nie odmienna łowicie nagradzała.

Żegna y was cne Towarzystwo y Żołnierze / a z ktoremi krewo ro-
zlewał dla Wycyzny / y dla ktorych dostatkow swoich nie żalował:
prosi teraz abyście mu tryumph w niebie odprawić dopomogli.

Żegna y was slug wiernych sobie / a iakoście żyjac Pánu swemu
żyglwość do tey vsługi ostatecney ochotnie y dobrowolnie oświad-
czali: tak oświadczie mu y pobożny swoy affekt / a jednostáynym
sercem y wsty modlitwa dusze tego ratuycie.

A na ostatek oddawa wam ostatecna rewerencya iako Bráćiey / y
oraz synom swoim Fundator wasz Oycowie y Bráćia Dominika s.
tego Konwentu Nesterwárskiego. Oddawa rewerencya stara / a
zaczyna z wami rewerencya nowa. Żdawná witał was Saluete Pa-
tres, a żegnał mówiac: Valette Patres. A teraz was przychodzą-
cych ná Jutrznia do Kościota / przychodzących do Oltarza / przy-
chodzących tak wiele razy do Kościota ná modlitwe / z tey Káplice
swoiey podziemney / inż iako Oćiec / iako Fundator y Dobrodziey /
iako ad gratias Ordinis receptus, tak witać y żegnać bedzie: Sal-
uete Angeli, Sancti, Amici, Filij, Fratres. Temż słowy y odcho-
dzających żegnać was bedzie: Valette Sancti, &c. O tak miłe y przy-
jemne pozdrowienie / witańie / żegnánie. Przeto pomnieć macie /
aby wchodzac y odchodzac odpowiedać byliście mugorowi po-
glądaiac

34

gladaiac na grob pod nogami takiego Dobrodzieta y Fundatora.
Requiem aeternam dona ei Domine. A żebyście Dobrodzieta
swego nigdy z pamieci nie wypuszczali / taki mu Nagrobek napiszcie
na wierchu tego kamienia grobowego / y na cegle Kosciota :

TIBI ADAMO KALINOWSKI, OLIM MAGNO
CAPITANEO IN FINIBVS REGNI, NUNC FVNDATORI
NOSTRO MVNIFICENTISSIMO:

Quia Aquilam Regiam protexisti,
Quia Patrios hostes extinxisti,
Quia inimicis tuis pepercisti,
Quia Catholicam fidem ad limina Othomanica
feliciter promouisti,
Quia vitam cum morte pijissime commutasti,
Hoc immortalitatis monumentum grati voue-
mus, & reddimus.

REGNES CVM CHRISTO IN AETERNVM.

TOBIE ADAMOWI KALINOWSKIEMV, NIEGDT
WIELKIEMV VKRAINSKIEMV STAROSCIE,
A TERAZ FVNDATOROWI NASZEMV HOYNEMV.

*Iześ Orła Korony Polskiej był Obrońca,
Iześ Nieprzyjaciół Koronnych gromił,
Iześ nieprzyjaznym sobie odpuścił,
Ześ Wiare świętą Kátolicką do granic Othomańskich
szczęśliwie rozprzestrzenił,
Ześ schodził z tego świata iako Pan Kátolicki pobożnie,
Ten nieśmiertelny Nagrobek mile y wiernie tobie rysuiemy.*

K R O L V T Z P A N E M C H R Y S T F
S E M N A W I E K I,

Amen.

Handwritten text at the top of the page, appearing to be a list or inventory of items, possibly related to a military or administrative record.

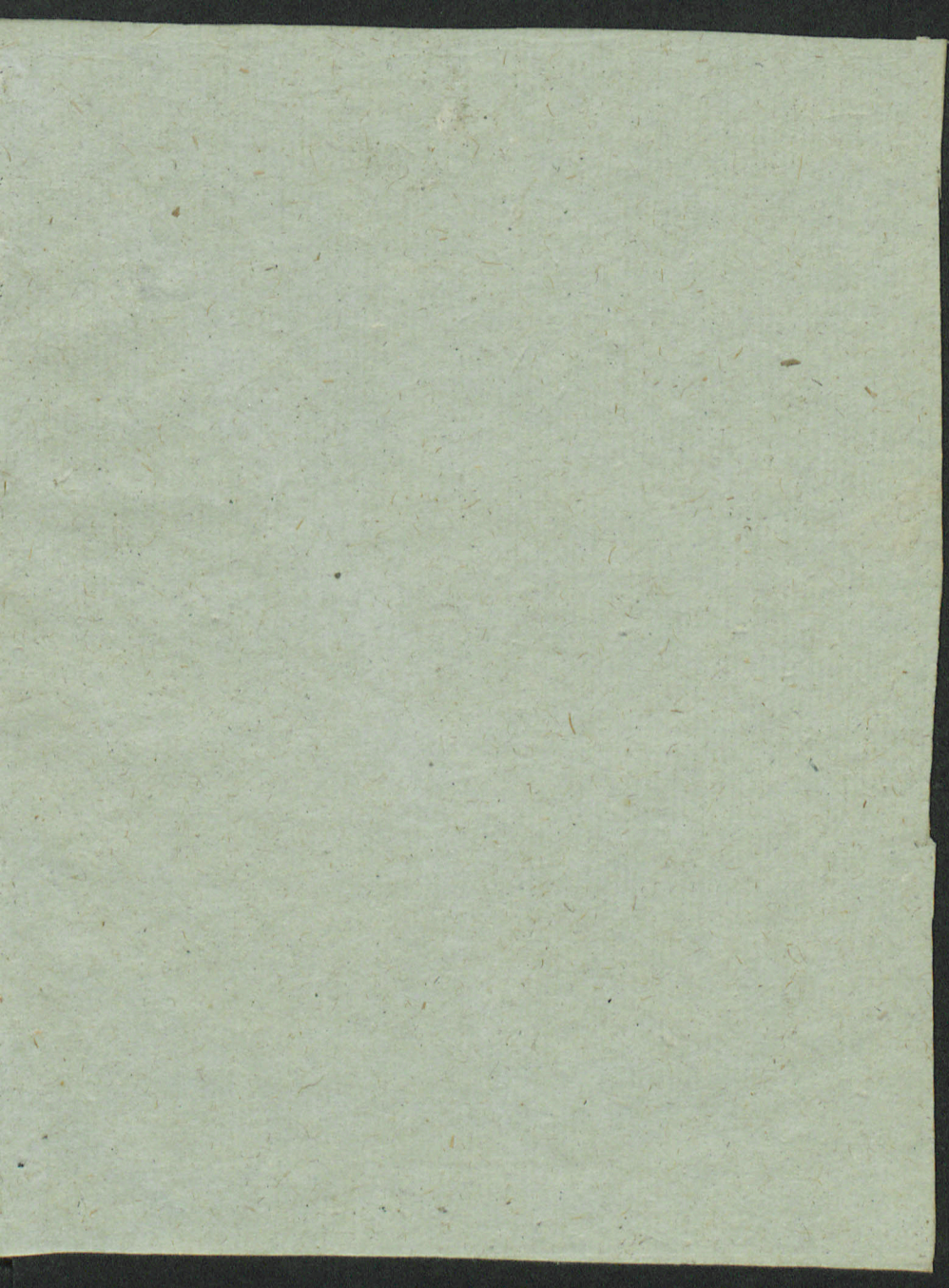
Handwritten text in the middle section, continuing the list or providing details about the items mentioned above.

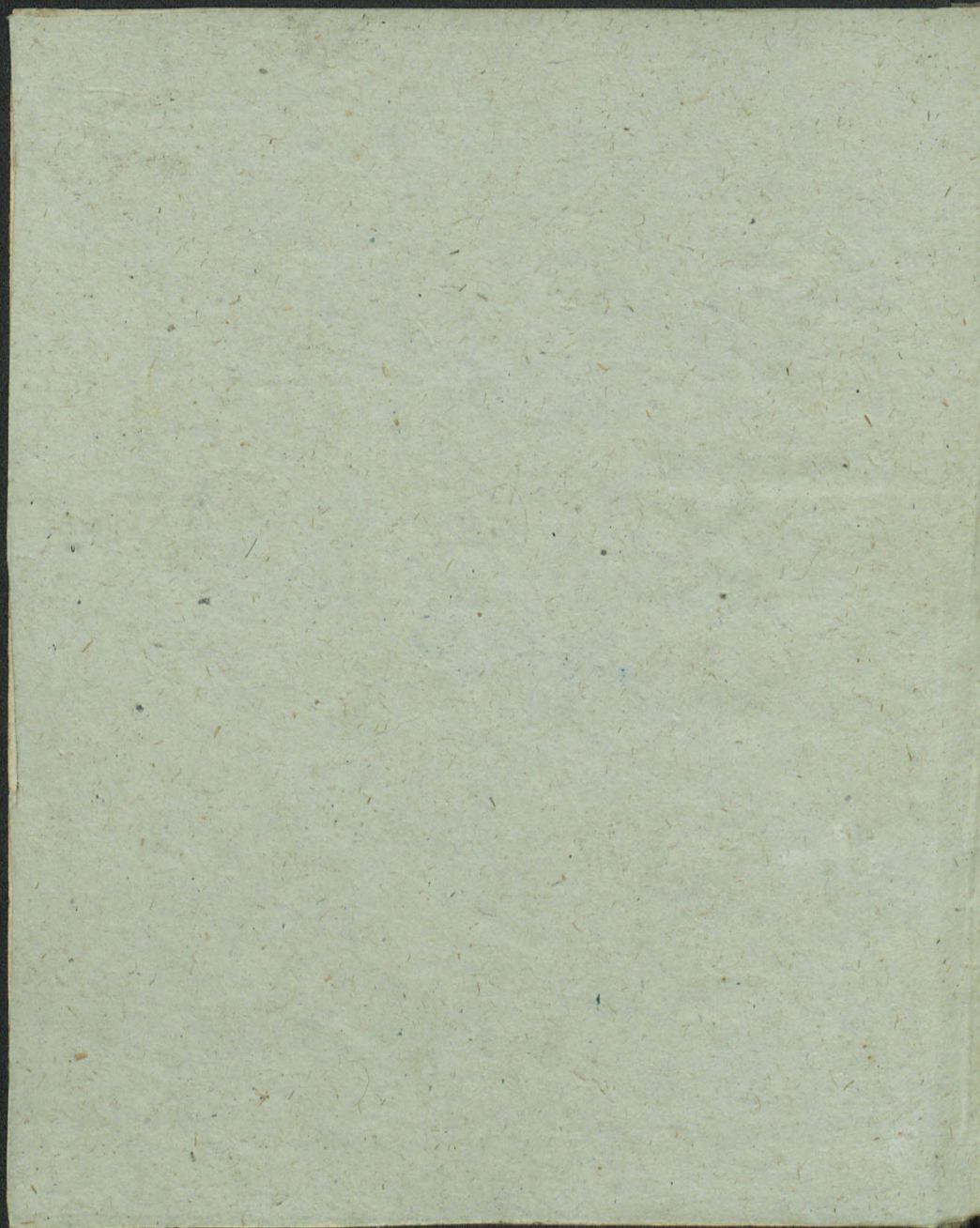

Handwritten text in the lower middle section, possibly a continuation of the list or a summary of the items.

К РОДЪ С ПЛЕ К О Р Т С Т
С А М К А П Е Р А 4 2 1 8
Handwritten text at the bottom, including a date '4/218' and a signature or name.

Handwritten text at the very bottom of the page, possibly a signature or a reference number.

14507

8134

0

